

Miljövård / Ympäristönsuojelu

576/11.01.02/2024

Miljövårdsinspektör 1/Ympäristönsuojelutarkastaja 1

05.11.2024

§ 3/2024

vaasa.hao@oikeus.fi

Referens: Begäran om utlåtande 16.10.2024 (dnr 1021/2024)

Utlåtande till Vasa förvaltningsdomstol med anledning av NTM-centralens besvär över beslut om försöksverksamhet

Redogörelse för ärendet

Fjäder Group Oy (härefter sökanden) har 27.6.2024 i enlighet med 119 § miljöskyddslagen (527/2014) gjort en anmälan om försöksverksamhet till den kommunala miljövårdsmyndigheten. Enligt anmälan skall kasserat porslin (högst 3 000 ton) och kasserat tegel (högst 2 000 ton) från Keramia Oy:s fabrik i Mjösund krossas och siktas vid sökandens stenkrossningsanläggning på Nordkalks gruvområde, fastighet 445-29-1-4 i Pargas, under perioden 1.8.2024 - 31.7.2025.

Enligt anmälan är syftet med försöksverksamheten att utvärdera om kasserat porslin och tegel kan krossas vid sökandens stenkrossningsanläggning i Pargas, hur slutprodukten ser ut och om den kan användas som råvara i nyproduktionen vid Keramias fabrik i Mjösund. Enligt sökanden används en annan uppsättning av krossar vid sökandens stenkrossningsanläggning än vid Keramias fabrik och målsättningen med försöksverksamheten är att få fram ett bättre råmaterial åt Keramia än vad Keramia själv kan producera med egna krossar. Sökanden har även möjlighet att torka materialet i torkugn om så behövs. Materialet (kasserat porslin och tegel) lossas på asfalterad plan, varefter det krossas direkt och lastas tillbaka på lastbilsflaket från silo.

Enligt 31 § miljöskyddslagen (527/2014) behövs inte miljötillstånd för sådan kortvarig verksamhet av försöksnatur vars syfte är att testa ny teknik, råvaror eller bränslen, tillverknings- eller förbränningsmetoder eller en reningsanordning eller att i en anläggning eller yrkesmässigt behandla avfall, om detta sker i syfte att klarlägga verksamhetens konsekvenser, användbarhet eller någon annan jämförbar omständighet.

Enligt 122 § miljöskyddslagen (527/2014) skall myndigheten med anledning av anmälan meddela ett beslut som skall förenas med behövliga villkor om förebyggande och hindrande av förorening av miljön och om fullgörande av skyldigheter enligt avfallslagen (646/2011). Beslutet kan dessutom förenas med villkor om ställande av säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet, kontroll av verksamheten och information till invånarna.

Sökandens anmälan om försöksverksamhet har godkänts genom miljövårdsinspektörens tjänsteinnehavarbeslut 29.7.2024 § 2/2024. Beslutet har förenats med villkor om förebyggande och hindrande av förorening av miljön och om fullgörande av skyldigheter enligt avfallslagen.

Egentliga Finlands NTM-central har hos Vasa förvaltningsdomstol anfört besvär över beslutet. Vasa förvaltningsdomstol har bett om miljövårdsinspektörens utlåtande med anledning av NTM-centralens besvär senast 13.11.2024.

Miljövårdsinspektörens utlåtande

Miljövårdsinspektören anser, till skillnad från NTM-centralen, att förutsättningarna för att godkänna sökandens anmälan om försöksverksamhet har varit uppfyllda. Enligt 31 § miljöskyddslagen (527/2014) "behövs inte miljötillstånd för sådan kortvarig verksamhet av försöksnatur vars syfte är att ... i en anläggning eller yrkesmässigt behandla avfall, om detta sker i syfte att klarlägga verksamhetens konsekvenser, användbarhet eller någon annan jämförbar omständighet."

Så som framgår av anmälan är syftet med försöksverksamheten att utvärdera om kasserat porslin och tegel lämpar sig att krossas vid sökandens stenkrossningsanläggning i Pargas, samt att utvärdera slutproduktens kvalitet och användbarhet som råvara i nyproduktionen vid Keramias fabrik i Mjösund. Målsättningen är att få fram ett bättre råmaterial åt Keramia än vad Keramia själv kan producera med egna krossar.

Sökanden har outnyttjad kapacitet vid stenkrossningsanläggningen och sökanden vill för egen del genom försöksverksamheten utvärdera om krossning av kasserat porslin och tegel i framtiden kan utgöra ett komplement till krossningen av stenmaterial. Efter avslutad försöksverksamhet kommer sökanden att ansöka om ändring av miljötillståndet för stenkrossningsverksamheten om det blir en fortsättning på krossningen av kasserat porslin och tegel. Det vore oskäligt att genast kräva att sökanden skall ansöka om ändring av miljötillståndet när sökanden före genomförd försöksverksamhet inte vet om det blir en fortsättning på krossningen av kasserat porslin och tegel.

När det gäller miljötillståndspliktig verksamhet krävs det enligt 29 § miljöskyddslagen (527/2014) tillstånd för ändringar som ökar utsläppen eller deras konsekvenser och för andra väsentliga ändringar av verksamheten. Sådant tillstånd behövs dock inte om ändringen inte ökar miljöpåverkan eller riskerna och miljötillståndet inte behöver ses över på grund av ändringen av verksamheten.

För verksamheten vid sökandens stenkrossningsanläggning finns ett miljötillstånd som miljönämnden i Pargas stad beviljat 11.6.2014 § 105. Miljötillståndet möjliggör krossning av högst 30 000 ton stenmaterial per år. Under åren 2019 - 2023 har den genomsnittliga produktionen av krossat stenmaterial vid anläggningen varit 13 540 ton per år (min 10 850 ton, max 14 750 ton). Krossning och siktning av högst 5 000 ton kasserat porslin och tegel ökar inte verksamhetens miljöpåverkan eller riskerna med verksamheten utifrån det befintliga miljötillståndet, utan mängden 5 000 ton ryms inom ramen för det befintliga miljötillståndet.

För avfallsbehandling som sker yrkesmässigt eller i en anläggning finns i lagstiftningen ingen nedre kvantitativ gräns eller varaktighet för verksamheten fastställd när tillståndströskeln överskrids. Behovet av tillstånd skall bedömas utifrån verksamhetens art, omfattning och miljöpåverkan. Den allmänna grunden för miljötillståndsplikt är den risk för förorening av miljön som verksamheten orsakar (Miljöministeriets PM 19.12.2014: *Jätelain eräiden säännösten tulkintalinjauksia*). Myndighetens bedömning av ärendet skall vara skälig i förhållande till ärendets natur.

NTM-centralen hänvisar i sitt besvär till definitionen av ny teknik i 5 § 14 pkt miljöskyddslagen (527/2014). Genom definitionen av ny teknik genomförs artikel 3.14 i industriutsläppsdirektivet (RP 214/2013 rd), så NTM-centralens hänvisning till denna paragraf är inte korrekt riktad. Enligt 31 § miljöskyddslagen (527/2014), som ligger till grund för beslutet, är testning av ny teknik endast en grund på vilken försöksverksamhet kan bedrivas, men inte den enda.

NTM-centralen anser även i sitt besvär att sökandens anmälan varit bristfällig och att anmälan över huvud taget inte borde ha godkänts. Vid uppgörandet av anmälan har sökanden använt miljöförvaltningens blankett 6020 och sökanden har fyllt i blanketten enligt bästa förmåga. I blanketten frågas det inte efter några EWC-koder och det framgår tydligt av anmälan och kungörelsen att det är fråga om avfallsmaterial (kasserat porslin och tegel) som skall krossas och siktas. NTM-centralen kunde ha valt att framföra sina åsikter i ett utlåtande så att sökanden getts möjlighet att komplettera anmälan med behövliga uppgifter. NTM-centralen har dock valt att inte ge något utlåtande i ärendet.

Det kan också konstateras att behandlingen av en anmälan enligt 119 § miljöskyddslagen (527/2014) skall ske på rättslig grund. Verksamheten skall godkännas om den inte medför konsekvenser som är

förbjudna i lag eller om de betydande olägenheter som orsakas ett allmänt eller enskilt intresse inte i tillräcklig utsträckning kan minskas genom villkoren i beslutet. NTM-centralen har i sitt besvär ansett att sökandens anmälan om försöksverksamhet strider mot miljöskyddslagen. I besväret nämns inte vilka betydande olägenheter som försöksverksamheten enligt NTM-centralens uppfattning kan orsaka. Om det enligt NTM-centralens uppfattning kan uppstå sådana betydande olägenheter hade NTM-centralen kunnat framföra detta i ett utlåtande.

NTM-centralen betonar i sitt besvär att försöksverksamhet skall ske i liten omfattning och verksamhetstiden bör vara så kort som möjligt. Varken avfallsmängden eller varaktigheten i sökandens anmälan om försöksverksamhet avviker från mängden och varaktigheten i de anmälningar om försöksverksamhet som NTM-centralens egna tillsynsobjekt i Pargas har gjort under perioden 2011 - 2024 (tabell 1). Det är gängse praxis att anmälan om försöksverksamhet görs för hela det avfallsparti som erbjuds av avfallsinnehavaren även om det vore möjligt att genomföra försöksverksamheten med mindre mängder. Även om sökandens försöksverksamhet enligt anmälan är tänkt att genomföras under perioden 1.8.2024 - 31.7.2025 så betyder detta inte att krossning av kasserat porslin och tegel utförs 365 dagar, utan antalet faktiska krossningsdagar är betydligt mindre.

Beträffande säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet så behöver en säkerhet inte krävas av den som bedriver annan verksamhet än avstjälningsplatsverksamhet om de kostnader som avses bli täckta genom säkerheten när verksamheten avslutas är obetydliga med beaktande av avfallets mängd och beskaffenhet samt övriga omständigheter.

Sökanden har begränsat med utrymme på det ca 1,2 ha stora verksamhetsområdet och av denna anledning mellanlagras material som skall krossas varken i stora mängder eller någon längre tid. Det material som krossas och siktats levereras direkt till mottagaren utan mellanlagring. Av denna orsak har det bedömts att en säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet inte behöver ställas för försöksverksamheten. När det gäller NTM-centralens egna tillsynsobjekt har varken NTM-centralen i sina utlåtanden eller Regionförvaltningsverket i sina beslut krävt någon säkerhet för avfallsbehandlingsverksamhet förutom i ett fall där sökanden själv föreslog en säkerhet (tabell 1).

Tabell 1. Godkända anmälningar om försöksverksamhet som Regionförvaltningsverket i Södra Finland gjort gällande NTM-centralens egna tillsynsobjekt i Pargas under perioden 2011 - 2024.

Beslut dnr	Datum	Sökande	Anmälan gäller	Mängd (ton)	Tidsperiod	Säkerhet (€)
ESAVI/13/04.08/2011	25.2.2011	Finnsementti Oy	Förbränning av vegetativt avfall i cementugnen	10 000	t.o.m. 31.12.2012	-
ESAVI 40/04.08/2014	31.3.2014	Finnsementti Oy	Förbränning av återvinningsolja i cementugnen	10 000	t.o.m. 31.12.2015	-
ESAVI/2385/2015	30.4.2015	Finnsementti Oy	Förbränning av pulveriserat avfall i cementugnen	10 000	t.o.m. 31.5.2017	-
ESAVI/45109/2021	18.1.2022	Finnsementti Oy	Användning av koncentrerad bottensats i cementtillverkningen	20 000	t.o.m. 31.12.2023	10 000
ESAVI/25437/2024	31.7.2024	Finnsementti Oy	Användning av betongkross i cementtillverkningen	15 000	15.8.2024-31.12.2025	-
ESAVI/6196/04.08/2014	31.7.2014	Paroc Oy Ab	Användning av hästgödsel vid	Ej angivet	t.o.m. 30.9.2015	-

			kompostering av bergullsavfall			
ESAVI/2341/2022	18.2.2022	Paroc Oy Ab	Användning av anortosit-magnetseparationsavfall i bergullsproduktionen	21 200	t.o.m. 31.12.2023	-
ESAVI/46325/2023	19.12.2023	Paroc Oy Ab	Förlängning av försöksperioden för användningen av anortosit-magnetseparationsavfall i bergullsproduktionen		1.1.2024-31.12.2025	-
ESAVI/288/04.08/2012	5.2.2013	Nordkalk Oy Ab	Förbränning av Qlyte Subcoal återvinningsavfall i kalkugnen	50-100	t.o.m. 31.12.2013	-

Med beaktande av vad som framförts ovan anser miljövårdsinspektören att NTM-centralens besvär bör förkastas som ogrundat.

Beslutet har undertecknats elektroniskt/Päätös on allekirjoitettu sähköisesti

Miljövårdsinspektör 1/Ympäristönsuojelutarkastaja 1
Tomas Kull

Delgivning:

Vasa förvaltningsdomstol (dnr 1021/2024)

Bygg- och miljönämnden (till kännedom)

Stadsstyrelsen (till kännedom)